

Sygn. akt I S 75/17

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący	SSA Mieczysław Brzdąk (spr.)
Sędziowie :	SA Joanna Kurpierz SA Ewa Solecka

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2017 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

skargi U. J.

o stwierdzenie przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w K. pod sygnaturą akt II C 754/17 poprzednia sygnatura IIC 732/14.

postanawia :

- 1) stwierdzić, że w sprawie II C 754/17 poprzednia sygnatura II C 732/14 Sądu Okręgowego w K. nastąpiła przewlekłość postępowania;
- 2) przyznać U. J. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w K. 5000 zł (pięć tysięcy) złotych.
- 3) oddalić skargę w pozostałym zakresie.

SSA Ewa Solecka SSA Mieczysław Brzdąk SSA Joanna Kurpierz

Sygn. akt I S 75/17

UZASADNIENIE

Skarżąca U. J. w skardze wniesionej 24 sierpnia 2017r.(która wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Katowicach w dniu 14 września 2017 r) na przewlekłość postępowania w sprawie II C 732/14 Sądu Okręgowego w K. domagała się stwierdzenia przewlekłości postępowania w tej sprawie, wydania Sadowi rozpoznającemu sprawę zaleceń do podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności zmierzających do możliwie jak najszybszego zakończenia postępowania przed sądem I instancji oraz zasądzenia od Skarbu Państwa kwoty 20.000 zł a także kosztów postępowania.

Na uzasadnienie skargi podała, że pozew w wymienionej sprawie złożyła w dniu 10 października 2014 roku, a sprawa o „niskiej zawilóści merytorycznej” toczy się już ponad trzy lata bez wydania niezbędnej opinii przez biegłego sądowego.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Okręgowego w K. wniósł o jej oddalenie ponieważ w sprawie nie występuje zjawisko przewlekłości postępowania.

Sąd Apelacyjny ustalił co następuje.

Sprawa, której dotyczy skarga została wszczęta na skutek wniesienia przez powódkę w dniu 14 października 2014r pozwu o zasądzenie od pozwanej (...) odszkodowania za szkody pochodzenia górniczego. Sprawę zarejestrowano pod sygn. IIC 732/14 i przedłożono Przewodniczącej Wydziału, która zarządzeniem z dnia 15 października 2014 r. poleciła wezwać pełnomocnika powódki do usunięcia braku formalnego pozwu przez złożenia pełnomocnictwa upoważniającego do działania w imieniu powódki. Zarządzenie wykonano następnego dnia. Brak formalny został usunięty w dniu 27 października 2014 roku.

W dniu 3 listopada 2014 roku zarządzono doręczenie odpisu pozwu pozwanej i zobowiązano do złożenia odpowiedzi na pozew w terminie 14 dni pod rygorem skutków z art. 207 §6 i 7 kpc. Wymienione zarządzenie wykonano 6 listopada 2014r.

Odpowiedź na pozew wpłynęła w dniu 27 listopada 2014 roku, a w niej pozwana wносиła o oddalenie powództwa zarzucając m.in. przedawnienie roszczenia.

Postanowieniem wydanym na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 marca 2015 roku dopuszczono dowód z opinii biegłego ds. budownictwa i kosztorysowania na okoliczność ustalenia wartości nakładów poczynionych przez powódkę [...], a biegłym ustanowiono M. L. (1) z listy biegłych Sądu Okręgowego w K.. Odpis postanowienia doręczono pełnomocnikom stron zobowiązując ich do oświadczenia w trybie art. 278 kpc w terminie 3 dni pod rygorem uznania, że strony nie wnoszą zastrzeżenia co do wyboru biegłego.

W dniu 31 marca 2015 roku wysłano biegłej wraz z aktami pisemne zlecenie opracowania opinii w terminie 3 miesięcy. W dniu 4 maja 2015r biegła zwróciła się na piśmie o dostarczenie czytelnego projektu budowlanego fundamentów pod budynek i garaż oraz innych dokumentów podając, że są one niezbędne do wykonania opinii. Na zarządzenie sądu pełnomocnik powódki złożył wymagane dokumenty w dniu 27 maja 2015 roku. Zarządzeniem z dnia 1 czerwca 2015 roku wykonanym w dniu 9 czerwca 2015r, polecono przesłanie biegłej dokumentacji złożonej przez pełnomocnika powódki. W dniu 3 lipca 2015 roku biegła zwróciła akta z opinią. W dniu 9 lipca 2015r wydano postanowienie o przyznaniu biegłej wynagrodzenia i zarządzono doręczenie wymienionego postanowienia biegłej oraz pełnomocnikom stron, a dopiero w dniu 27 lipca 2015r zarządzono doręczenie pełnomocnikom odpisów opinii biegłej i zobowiązano ich do ustosunkowania się do treści opinii w terminie 14 dni. Zarządzenie wykonano 5 sierpnia 2015r.

W dniu 25 sierpnia 2015 r. wpłynęło pismo pozwanej z uwagami do opinii, a w dniu 26 sierpnia 2015r pismo procesowe pełnomocnika powódki z wnioskiem o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej na okoliczności wymienione w tym piśmie.

Odpisy wymienionych pism doręczono biegłej w dniu 1 września 2015r celem ustosunkowania się do zarzutów i sporządzenia opinii uzupełniającej w terminie 1 miesiąca. Opinię taka biegła złożyła w dniu 7 października 2015r.

Postanowieniem z 22 października 2015r przyznano biegłej wynagrodzenie za sporządzenie opinii uzupełniającej i zarządzono doręczenie odpisów postanowienia biegłej oraz pełnomocnikom stron.

W dniu 3 listopada 2015r wpłynęło pismo procesowe pełnomocnika powódki, datowane na 28 października 2015r, z zarzutami do opinii uzupełniającej oraz wnioskiem o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii uzupełniającej.

W dniu 13 lutego 2016 roku wpłynęło pismo powódki z wnioskiem o podjęcie czynności w sprawie w szczególności o dopuszczenie dowodów zgłoszonych w piśmie z 28 października 2015r.

Zarządzeniem z dnia 24 lutego 2016r polecono zwrócenie się do Okręgowego Urzędu (...) w K. o udostępnienie opinii tego Urzędu dotyczącej sytuacji górniczej nieruchomości powódki. Zarządzenie wykonano 1 marca 2016r.

W dniu 15 marca wpłynęło pismo (...) z odpisem postanowienia tego (...) z 16 listopada 2009r.

Postanowieniem z 18 kwietnia 2016r wydanym na posiedzeniu niejawnym dopuszczono dowód z pisemnej opinii uzupełniającej biegłej M. L. „stanowiącej ustosunkowanie się biegłej do twierdzeń i zarzutów podniesionych przez powoda w piśmie procesowym z 28 października 2015r”.

Pismem z 22 kwietnia 2016r zlecono biegłej sporządzenie opinii uzupełniającej w terminie 1 miesiąca. Opinię biegła złożyła w dniu 30 maja 2016r.

Zarządzeniem z dnia 2 czerwca 2016r polecono doręczenie odpisów opinii pełnomocnikom stron zobowiązując do ustosunkowania się do niej w terminie 14 dni. Zarządzenie wykonano 10 czerwca 2016r.

W dniu 27 czerwca 2016r wpłynęło pismo (...) sp. z o.o. w K. o wstąpieniu do sprawy w miejsce pozwanej ((...)), a w dniu 1 lipca 2016r pismo tej spółki, w którym zajęła stanowisko, że zgadza się z treścią opinii uzupełniającej. Podtrzymała też zarzut przedawnienia.

W piśmie procesowym z 28 czerwca 2016r, które wpłynęło do Sądu w dniu 5 lipca 2016r powódka wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego z zakresu budownictwa i kosztorysowania ze znajomością tematyki szkód górniczych z uwagi na „brak wywiązania się biegłego po raz kolejny z zakresu określonego tezą dowodową” ewentualnie o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej.

Zarządzeniem z dnia 3 sierpnia 2016r wyznaczono termin rozprawy na 11 października 2016 roku, na który to termin wezwano m. in. biegłą M. L. celem złożenia ustnej opinii uzupełniającej. Na zarządzenie Przewodniczącej Wydziału z dnia 10 października 2016r odwołano termin rozprawy wyznaczony na 11 października 2016r z powodu nagłej choroby sędziego referenta.

Zarządzeniem z dnia 21 października 2016r wyznaczono termin rozprawy na 6 grudnia 2016 roku, na który to termin ponownie wezwano m. in. Biegłą M. L.. Na rozprawie w tym dniu biegła złożyła ustną opinię uzupełniającą, a Sąd na wniosek pełnomocnika powódki, który podtrzymał wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, dopuścił ten dowód i biegłym wyznaczył M. S. (1). Rozprawę odroczone bez terminu.

W dniu 20 grudnia 2016r s. ref. zarządziła przesłanie akt biegłemu M. S. celem sporządzenia opinii w terminie 2 miesięcy. Zlecenie opracowania opinii wraz z aktami przesłano biegłemu w dniu 22 grudnia 2016r.

W dniu 11 stycznia 2017r biegły zwrócił akta bez opinii powołując się na wcześniejsze zobowiązania opracowania opinii w kilku innych sprawach.

Zarządzeniem z dnia 10 lutego 2017r polecono poinformowanie pełnomocników, że biegły M. S. zwrócił akta bez opinii oraz, że opinia będzie sporządzona przez biegłego K. M. (1) w związku z czym zobowiązano pełnomocników do złożenia oświadczenia w trybie art. 278 k.p.c.

w terminie 3 dni pod rygorem uznania, że strony nie wnoszą zastrzeżenia co do wyboru biegłego.

Akta, celem sporządzenia opinii, wysłano biegłemu K. M. w dniu 13 marca 2017r, zakreślając termin 3 miesięcy.

Pismem z dnia 14 czerwca 2017r, które wpłynęło do Sądu w dniu 20 czerwca 2017r biegły K. M. zwrócił się o przedłużenie terminu opracowania opinii do 11 września 2017r uzasadniając swój wniosek dużą liczbą (52) aktualnie wykonywanych zleceń. Zarządzeniem z 18 sierpnia 2017r termin opracowania opinii przedłużono zgodnie z wnioskiem biegłego.

Opinię wraz z aktami biegły złożył w dniu 4 września 2017r, a zarządzeniem z 7 września 2017r wykonanym w dniu 11 września 2017r odpisy opinii wysłano pełnomocnikom stron zobowiązując do ustosunkowania się do treści opinii w terminie 14 dni pod rygorem uznania, że strony nie zgłaszają zastrzeżeń do opinii.

Przystępując do oceny zasadności skargi na przewlekłość postępowania wskazać należy, że zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, a dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Przewlekłość postępowania to nieuzasadnione żadną z okoliczności wymienionych w art. 2 ust. 2 ustawy długotrwałe zaniechanie przez sąd czynności lub podejmowanie czynności nieefektywnych bądź pozornych.

Niewątpliwym jest, że sprawa II C 745/17 (poprzednia sygn.. II C 732/14) Sądu Okręgowego w K. nie należy do szczególnie zawilich ani faktycznie ani prawnie, lecz z uwagi na jej przedmiot jakim jest odpowiedzialność za szkodę związaną z ruchem zakładu górniczego, dla jej rozstrzygnięcia koniecznym jest skorzystanie z wiedzy specjalistycznej biegłych sądowych.

Jak wynika z akt sprawy wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości oraz kosztów robót budowlanych powódka zgłosiła już w pozwie wniesionym w dniu 14 października 2014 roku. Wniosek ten został rozpoznany dopiero w dniu 9 marca 2015 roku, a akta biegłej wysłano dopiero w dniu 31 marca 2015 roku. Uwzględniając czynności związane z usunięciem braku formalnego pozwu oraz ustaleniem stanowiska pozwanej w procesie, co nastąpiło w odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 27 listopada 2015r, przyjąć należy, że co najmniej w okresie od 1 grudnia 2014 roku do 9 marca 2015r nastąpiła nieuzasadniona przewlekłość postępowania. Tak długiego okresu związanego z wydaniem nieskomplikowanego postanowienia dowodowego nie można usprawiedliwić ani zawiloscią sprawy ani innymi czynnikami, w tym tygodniowym zwolnieniem lekarskim czy też dwutygodniowym urlopem sędziego referenta jak i dużą liczbą spraw pozostających w referacie sędziego. Za opieszale należy uznać także czynności związane z przesłaniem akt biegłej celem opracowania opinii co zajęło ponad 3 tygodnie. Z podobną opieszałością doręczono pełnomocnikom stron odpisy opinii złożonej przez biegłą w dniu 3 lipca 2015 roku. Zarządzenie w tym przedmiocie wydano dopiero 29 lipca 2015r, a wykonano je w dniu 5 sierpnia 2015r, przy czym nie było przeszkód by odpisy opinii doręczyć pełnomocnikom wraz z odpisami postanowienia o przyznaniu biegłej wynagrodzenia, które wydano w dniu 9 lipca 2015 roku.

Kolejny, nieusprawiedliwiony okres zwłoki w podejmowaniu czynności nastąpił od 3 listopada 2015 roku, kiedy to powódka złożyła pismo procesowe z zarzutami do opinii wraz z wnioskiem o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej do 18 kwietnia 2016 roku, w którym to dniu wydano postanowienie o dopuszczeniu tego dowodu. Przewlekłości postępowania w tym okresie nie mogą usprawiedliwić czynności związane z uzyskaniem opinii Okręgowego Urzędu (...) w K., o co powódka wносиła w piśmie

z 3 listopada 2015r, a o którą to opinię Sąd zwrócił się dopiero w dniu 24 lutego 2016 roku, po pisemnym monicie powódki o podjęcie czynności w sprawie, co powódka uczyniła w piśmie z 15 lutego 2016r.

Przewlekłe, aczkolwiek usprawiedliwione zaplanowanym urlopem sędziego jak i chorobą, były też czynności związane z wyznaczeniem terminu rozprawy na dzień 11 października 2016 roku, co nastąpiło w dniu 3 sierpnia 2016 r. Jak wynika z akt sprawy termin ten odwołano z uwagi na chorobę sędziego referenta, a kolejny termin wyznaczono na 6 grudnia 2016 roku.

Nie można natomiast zgodzić się z sugerowanymi w skardze przyczynami przewlekłości jakimi było dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego wobec braku wiadomości specjalnych biegłej M. L. (1). Sąd Okręgowy dopuścił bowiem dowód z opinii tej biegłej, która jest specjalistą w zakresie jaki powoływała powódka w pozwie formułując wniosek o dopuszczenie dowodu

z opinii biegłego sądowego. Nie oponowała też powódka dopuszczeniu dowodu

z opinii tej biegłej mimo, że Sąd Okręgowy zobowiązał pełnomocników stron do oświadczenia się co do wyboru biegłego (por. k. 98 i 101).

W nawiązaniu do zarzutów skargi należy dodatkowo wskazać, że z akt sprawy II C 745/17 (II C 732/14) wynika, że biegły K. M. (1) w dniu

4 września 2017 roku złożył opinię, a zarządzeniem z dnia 7 września 2017r. polecono doręczenie odpisów opinii pełnomocnikom stron. Z tej też przyczyny nie ma podstaw do wydania Sądowi Okręgowemu zaleceń co do podjęcia odpowiednich czynności zmierzających do zakończenia postępowania, o co także wносиła skarżąca.

Uzasadnione, aczkolwiek wygórowane, jest natomiast zawarte w skardze żądanie zasądzenia na rzecz skarżącej sumy pieniężnej w wysokości 20 000 zł. Mając na uwadze czas trwania przewlekłości jej przyczyny oraz charakter postępowania, w którym przewlekłość wystąpiła, Sąd Apelacyjny przyjął, że odpowiednią sumą pieniężną z tego tytułu jest 5000 zł.

Z powołanych przyczyn na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 ustawy orzeczono jak wyżej.

W pozostałym zakresie skarga ulegała oddaleniu, w tym także zawarty w niej wniosek o zasądzenie kosztów postępowania bowiem powódka, jako zwolniona od kosztów nie uiściła opłaty od skargi a przepisy ustawy oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.) nie przewidują wynagrodzenia radcy prawnego za prowadzenie postępowania (wniesienie skargi) ze skargi na przewlekłość postępowania.

SSA Ewa Solecka SSA Mieczysław Brzdąk SSA Joanna Kurpierz